

EURÓPAI KÖZPONTI BANK

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2005. június 7.)

a Magyar Nemzeti Bank kérésére a magyar és külföldi törvényes fizetőeszközök hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai és egyéb feladatokról szóló rendelettervezetről

(CON/2005/19)

1. 2005. április 13-án az Európai Központi Bank (EKB) felkérést kapott a Magyar Nemzeti Banktól (MNB) arra, hogy terjesszen elő véleményt a magyar és külföldi törvényes fizetőeszközök hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai és egyéb feladatokról szóló rendelet tervezetéről (a továbbiakban: rendelettervezet).
2. Az EKB véleményalkotásra szolgáló hatásköre a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetéről folytatott konzultációjáról szóló, 1998. június 29-i 98/415/EK tanácsi határozat¹ 2. cikke (1) bekezdésének első és harmadik francia bekezdésén alapul, mivel a rendelettervezet a nemzeti és a külföldi fizetőeszközök hamisítványai elleni küzdelemmel és egy nemzeti központi bank feladataival kapcsolatos. Az EKB eljárási szabályzatának 17.5. cikke első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.
3. A rendelettervezet az euro pénzhamisítás elleni védelméhez szükséges intézkedések megállapításáról szóló 1338/2001/EK rendelet hatásainak az eurót közös valutaként el nem fogadó tagállamokra történő kiterjesztéséről szóló, 2001. június 28-i 1339/2001/EK tanácsi rendelet² végrehajtását kívánja szolgálni. Ezen kívül célja a hamispénz-figyelő rendszerhez (CMS) való csatlakozás egyes feltételeiről szóló, 2001. november 8-i EKB/2001/11 európai központi banki határozat³ Magyarországon való végrehajtása is. A rendelettervezet a pénzhamisítás elleni küzdelemmel kapcsolatban a nemzeti és a külföldi bankjegyek és érmék kezelésére vonatkozó szabályokat ír elő a hitelintézetekre, a pénzfeldolgozási tevékenység végzésére jogosult szervezetekre, a készpénz-átutalási szolgáltatást nyújtó szervezetekre, a postai készpénzszolgáltatási tevékenységet végző szervezetekre, a pénzváltási tevékenységet folytató szervezetekre, magára az MNB-re, valamint a természetes és egyéb jogi személyekre, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekre vonatkozóan. A rendelettervezet meghatároz a valódiságvizsgálatra és a feltehetően hamis, meghamisított vagy valódi bankjegyekre és érmékre vonatkozó előírásokat is.

¹ HL L 189., 1998.7.3., 42. o.

² HL L 181., 2001.7.4., 11. o.

³ HL L 337., 2001.12.20., 49. o.

4. Az EKB üdvözlí a rendelettervezet 2. §-át, amely egy egységesített védelmi rendszert vezet be a magyar és külföldi fizetőeszközök tekintetében. Megjegyzí azonban, hogy a 4. § (1) bekezdésének b) pontja – amely valódinak minősít minden olyan külföldi bankjegyet és érmét, amely megfelel az adott jogi aktusban vagy közleményben foglalt egyszerű leírásnak – nem feltétlenül bizonyulhat igaznak minden esetben, és javasolja annak elhagyását. Megfelelő azonban a rendelettervezet 4. §-ának (3) bekezdése, amely a külföldi bankjegyek és érmék valódiságvizsgálatának előírásait állapítja meg.
5. Az EKB javasolja, hogy a rendelettervezet 1. §-ának hatálya terjedjen ki az ATM üzemeltetőkre is a Kormányzótanács által 2004. december 16-én elfogadott, a hamisítványok hitelintézetek és egyéb, szakmai tevékenységként pénzkezelési tevékenységet végző szervezetek általi észleléséről és az azok által végzett forgalomképeségi válogatásról szóló kerettel összhangban. Ezt az indokolja, hogy az ATM műveletek jelentősége a jövőben várhatóan növekedni fog a pénztári tranzakciókhoz képest.
6. A 1338/2001/EK tanácsi rendelet 3. cikkének (1) bekezdése alapján a hamis bankjegyekre és hamis érmékre vonatkozó műszaki és statisztikai adatokat a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok gyűjtik és rendszerezik. Az EKB feltételezi, hogy a Nemzeti Készpénzszakértői Központra hárul majd ez a feladat, de hasznos lenne, ha a rendelettervezet 10. §-ának (1) bekezdése kifejezetten hivatkozna a 1338/2001/EK tanácsi rendelet 3. cikkének (1) bekezdésére.
7. Az EKB megjegyzi, hogy a rendelettervezet személyi hatálya túlterjed a 1338/2001/EK tanácsi határozat 6. cikke (1) bekezdésének személyi hatályán, mivel az a természetes és jogi személyek, valamint emellett a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek kötelezettségévé is teszi azt, hogy küldjék meg vagy adják át az MNB részére a feltehetően hamis bankjegyeket vagy érméket az azok valódiságával kapcsolatban felmerülő legcsekélyebb kétség esetén. Az EKB üdvözlí ezt a megoldást. Az EKB ugyanígy üdvözlí a rendelettervezet 8. §-ának (3) bekezdését, amely kifejezetten az MNB-re ruházza valamennyi hamis bankjegy őrzésének és kezelésének felelősségét.
8. A 1338/2001/EK tanácsi rendelet 6. cikkének (1) bekezdése kötelezi a hitelintézeteket és a szakmai tevékenységként készpénzkezeléssel foglalkozó egyéb intézményeket az általuk elfogadott azon eurobankjegyek és euroérmék forgalomból való kivonására, amelyekről tudják, vagy alapos okkal feltételezik, hogy hamisak, valamint ezeket haladéktalanul át kell adniuk a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságoknak. E szabály megerősítésére az 1338/2001/EK tanácsi rendelet 6. cikkének (2) bekezdése előírja egy megfelelő szankciórendszer megteremtését is. Az EKB elfogadja, hogy a rendelettervezet nem szabályozhatja a büntetőjogi szankciókat, mivel ezeket az Országgyűlés állapítja meg, sem a közigazgatási szankciókat, mivel ezek sem tartoznak az MNB hatáskörébe. Ezért a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak kell majd megteremteniük a 1338/2001/EK rendelet által előírt, hatásos, arányos és visszatartó erejű szankciókat.
9. A rendelettervezet szintén nem tartalmaz rendelkezést azon nemzeti hatóságról, amely a 1338/2001/EK tanácsi rendelet 2. cikke b) pontjának negyedik francia bekezdése értelmében hatáskörrel rendelkező nemzeti központi hivatalként jár el. A 1338/2001/EK tanácsi rendelet 8.

cikke alapján a pénzhamisítási ügyekre vonatkozó nemzeti szintű információkat a felderítésüktől kezdve közlik a fent említett nemzeti központi hivattal abból a célból, hogy azokat az Europol nemzeti egységén keresztül az Europol részére továbbítsák. Az EKB javasolja a rendelettervezetben annak a szervnek a megemlítését, amelyik a nemzeti központi hivatal szerepét tölti be.

10. Ezt a véleményt közzéteszik az EKB honlapján.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2005. június 7-én.

[aláírás]

az EKB elnöke

Jean-Claude TRICHET